

Kapittel 11 UTVEKSLINGSAVTALER OG STUDENTUTVEKSLING VED UNIVERSITETET I TROMSØ

Innhold	
Formål	1
Virkeområde.....	1
Lov og regelverk for utveksling	1
Utvekslingsavtaler.....	1
Oversikt over utvekslingsprogram og studentstipend	2
Ansvarsfordeling for forvaltninga av utveksling.....	3
Hovedtrekk i utvekslingsrutiner – utreisende studenter	4
Hovedtrekk i utvekslingsrutiner – innreisende studenter.....	5
Tidsfrister for utveksling	5
Skjema for utveksling	6
Klagebehandling	7
Lenker.....	7

Formål

Dokumentet skal bidra til sikker og kvalitetsmessig god saksbehandling og rutine i utvekslingsarbeid ved UiT.

Virkeområde

Gjelder for alt arbeid med studentutveksling ved Universitetet i Tromsø. Dokumentet beskriver de felleselementer som inngår i dette arbeidet.

Lov og regelverk for utveksling

Studentutveksling er ikke regulert av lover og bestemmelser som gjelder utveksling spesielt, men dekkes generelt av:

- [Lov om universiteter og høyskoler](#) §§ 3-3, 3-5, 3-8, 3-9 og 3 – 11
- Hvis utvekslingen er knyttet til utvekslingsprogram, må man i tillegg forholde seg til gjeldende reglement for de respektive programmene (se s.2)

Utvekslingsavtaler

I tråd med intensjonene i kvalitetsreformen har Universitetet i Tromsø som mål at alle studenter som er registrert på et studieprogram skal ha mulighet til å reise på utveksling til et utenlandsk lærested i løpet av studietida. Universitetet i Tromsø skal også legge til rette for at utenlandske studenter fra partnerinstitusjoner skal kunne ha et studieopphold ved Universitetet i Tromsø.

En utvekslingsstudent er en student som reiser ut på en utvekslingsavtale og tar deler av sitt studium i utlandet, maksimum to semestre. Studenter som tar fullgradsstudier i utlandet og studenter som tar delstudier i utlandet utenom avtaler er ikke utvekslingsstudenter.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Studenter som reiser på utveksling må ha avlagt minst 60 studiepoeng og være registrert som programstudent på bachelor- master- eller doktorgrad. Studenter som kun tar enkeltemner ved UiT, eller har avsluttet sine studier, omfattes ikke av denne ordningen.

En utvekslingsavtale er en avtale mellom to eller flere utdanningsinstitusjoner, som gir studenter ved hver institusjon mulighet til å ta deler av sitt studium hos den utenlandske avtalepartneren. Man skiller mellom ulike typer avtaler. Sentrale avtaler er utvekslingsavtaler på institusjonsnivå som i prinsippet omfatter alle fagretninger og studenter på alle nivå. Fagspesifikke avtaler omfatter utveksling av studenter fra bestemte fag/institutt/fakultet. En utvekslingsavtale omfatter vanligvis fritak fra skolepenger, tilgang til bolighjelp og andre former for studentvelferd. De øvrige vilkårene for utveksling fremgår av hver enkelt avtale. De fleste utvekslingsavtaler er opprettet innenfor rammene av utdannings- eller utvekslingsprogram. Utdannings-/utvekslingsprogrammene er som regel stipendprogram og fastslår de overordnede prinsippene som de underordnede avtalene skal utformes i henhold til. Universitetet i Tromsø har en omfattende avtaleportefølje med ca 500 samarbeidsavtaler. Ca 270 er Erasmusavtaler. I overkant av 60 er sentrale avtaler utenom program pr. 2011.

I hvert studieprogram skal det legges til rette for utvekslingsopphold. En utvekslingsavtale skal spesifisere et maks. antall studenter, lærere og andre ansatte som skal utveksles og perioden avtalen skal gjelde for. Det er viktig at avtalen er basert på faglig samarbeid og har en faglig kontaktperson/gruppe.

Oversikt over utvekslingsprogram og studentstipend

UiT deltar innenfor en rekke utvekslingsprogram med stipend, men har også bilaterale avtaler uten stipendmulighet.

Erasmus er EUs utvekslingsprogram innen høyere utdanning og administreres av Senter for internasjonalisering av høyere utdanning i Bergen (SIU). Majoriteten av universitetene i EU/EØS-området er med i Erasmus-samarbeidet. Alle avtalene innenfor dette programmet er fagspesifikke. Et Erasmus-opphold har en varighet på 3- 12 måneder. Stipendbeløpet er pr. 2011 ca. 300 EURO pr. måned. Også ph.d. -studenter kan reise på utveksling innenfor Erasmus-programmet.

Nordplus er Nordisk Ministerråds program for utveksling innen høyere utdanning og administreres fra Finland av Centre for International Mobility (CIMO). Nordplus legger til rette for utveksling av studenter mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Norden. Nordplus er organisert i faglige nettverk som også har hovedansvar for det praktiske arbeidet i forbindelse med studentutveksling. Utvekslingsopphold innenfor Nordplus er på 1- 12 måneder og stipendbeløpet er ca 200 EURO, pr måned. Det kan også gis støtte til studieopphold på under en måned, såkalt "ekspressmobilitet". Nordplus tildeler ikke stipendmidler til ph.d.-studenter.

Nordlys er en "åpen" ordning innenfor Nordplussamarbeidet og er ment for studenter som ønsker å reise til et universitet som er med i Nordplussamarbeidet, men som ikke har etablert et faglig nettverk innenfor studentens fagområde. Varighet og stipendsatser er de samme som for ordinære Nordplus-opphold, men det praktiske arbeidet besørges av den sentrale administrasjonen ved de involverte institusjonene.

N2N (north2north) er et studentutvekslingsprogram opprettet av University of the Arctic, et internasjonalt nettverk av utdanningsinstitusjoner i det sirkumpolære nord. I Norge administreres programmet av Høgskolen i Finnmark. Programmet er særlig rettet mot studenter og lærere på fag eller emner som er knyttet til nordområdene. Et utvekslingsopphold innenfor N2N har en varighet på 3 – 12 måneder. Stipendet for russiske studenter er på 5000 NOK pr måned pluss et reisestipend tilpasset faktiske reisekostnader. Norske studenter får et oppholdsstipend på 3000 NOK per mnd. Unntak er stipend til studenter som reiser mellom Norge, Sverige og Finland. Disse stipendene

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

reduseres til 1500 NOK per mnd. Per 2011 er det 49 utdanningsinstitusjoner med i n2n-samarbeidet.

Barentsplus administreres av Barentsplus-kontoret ved Høgskolen i Finnmark. Programmet legger til rette for utveksling av studenter og lærere mellom universitet og høgskoler i Barentsregionen. Utvekslingsoppholdene har en varighet fra 7 dager – 10 måneder. Stipendbeløpene bestemmes av oppholdets lengde. Studenter fra Russland til Norge mottar for opphold på 3 – 10 mnd: 15000 - 32000 NOK, mens studenter fra Norge til Russland mottar 10000 – 20000 NOK.

Stipendprogram for Nordområdene (Fellowship Programme for Studies in the High North) ble opprettet i 2007 og finansieres av Det norske utenriksdepartement. Ordningen inkluderer alle tre gradsnivå og gjelder kun for innreisende studenter fra Russland, Canada og USA. Avdeling for utdanning søker til SIU om stipendplasser basert på tilbakemeldinger fra fakultetene. Stipendene lyses deretter ut ved samarbeidsinstitusjonene. Stipendet følger Lånekassens sats. I tillegg gis reisestipend til utvekslingsstudenter på NOK 10000. Den inneværende perioden varer pr 2011 ut vårsemesteret 2013.

Ansvarsfordeling for forvaltninga av utveksling

Avdeling for utdanning har ansvar for:

- Forvaltning og registrering av UiTs avtaleportefølje
- Forvaltning av stipendprogram og utbetaling av stipend
- Generell informasjon til utreisende og innreisende studenter, herunder informasjonsmøter, rekruttering inkludert infomateriell på engelsk
- Utreisende studentutveksling
 - Endelig godkjenning av søknad om utveksling fra utreisende studenter ved UiT i henhold til gjeldende utvekslingsavtale
 - Nominasjon av utreisende studenter til ønsket vertsinstitusjon
 - Kontraktinngåelse med utreisende studenter
- Innreisende utveksling
 - Mottak og registrering av søknader fra innreisende studenter fra utenlandske avtaleuniversiteter
 - Utstedelse av opptaksbrev m. vedlegg
 - Registrering av innreisende utvekslingsstudenter i FS
 - Informere og følge opp studentenes finansiering overfor UDI
 - Mottaksprogram for innreisende studenter i samarbeid med Studentsamskipnaden i Tromsø
 - Utstedelse av karakterutskrift til utvekslingsstudenter fra utenlandske institusjoner som avslutter oppholdet ved UiT.
- Rapportering til DBH

Fakultetene har ansvar for:

Å opprettholde kontakt med avtaleinstitusjoner på faglig nivå

- Ta initiativ til inngåelse av nye avtaler og fornyelse av eksisterende fagavtaler
- Oppdatering og publisering av engelskspråklige emner og program til studiekatalogen
- Faglig veiledning til ut- og innreisende studenter
- Vurdere opptak av innreisende utvekslingsstudenter og gi veiledning ved bytte av emner
- Forhåndsgodkjenning av utvekslingsopphold og *Learning Agreement* for utreisende studenter
- Endelig godkjenning og innpassing av emner tatt i utlandet
- Registrering i FS av utvekslingsopphold for utreisende studenter samt av eksamener disse tar i utlandet

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Hovedtrekk i utvekslingsrutiner – utreisende studenter

Studenter som ønsker å søke om plass på utvekslingsavtaler tar kontakt med en studiekonsulent på fakultetet/instituttet eller internasjonal fakultetskoordinator. Fakultetskoordinator skal ha tilstrekkelig informasjon om og oversikt over spesifikke avtaler studenten kan benytte seg av og bør kunne gi oversikt over stipendmuligheter, språkkurs og andre forhold som er av betydning for studieoppholdet i utlandet.

Søknad

Studenten søker om utveksling og evt. stipend ved å fylle ut søknadsskjemaene *Student Application Form* og *Learning Agreement*. Søknaden leveres fakultetet for godkjenning innen angitte frister. Dersom antallet søkere til en bestemt utvekslingsavtale overstiger det antallet studenter UiT har rett til å sende ut i henhold til avtalen, skal plassene tildeles de faglig sett sterkeste søkerne. Fakultetskoordinatorerne rangerer søknadene. Søkere som ikke når opp kan tilbys utveksling på annen avtale. Det anbefales at fakultetskoordinator fraråder utvekslingsopphold for søkere som ikke har tilfredsstillende studieprogresjon. Søknadsfrist er 15. februar (for utreise i høstsemesteret) og 15. september (for utreise i vårsemesteret). Studenter som ønsker utveksling gjennom N2N, må søke innen 15. februar for neste akademiske år. Fakultetet oversender søknaden til Avdeling for utdanning som videreformidler søknaden/nominerer til vertsinstusjonen.

Søknad om utveksling består av:

1. Søknadsskjema
2. Learning Agreement
3. Karakterutskrift

I tillegg til de interne søknadsfristene må studenten forholde seg til de søknadsfristene som er satt av institusjonen det ønskes utreise til.

Forhåndsgodkjenning

Alle utvekslingsopphold skal forhåndsgodkjennes av UiT. Forhåndsgodkjenning gis av fakultetet/programstyret. Forhåndsgodkjenning er også en forutsetning for at studenten kan innvilges studielån av Lånekassen.

Etter at forhåndsgodkjenning foreligger, nominerer Avdeling for utdanning studenten til avtaleinstitusjonen.

Når Learning Agreement er underskrevet ved fakultetet og ved Avdeling for utdanning, sendes den til vertsinstusjonen for underskrift. I underskrevet stand er Learning Agreement en bindende avtale om hvilke emner studenten skal ta i utlandet. Learning Agreement skal foreligge i underskrevet stand før utvekslingsoppholdet begynner.

Studenten må i de fleste tilfeller i tillegg fylle ut avtaleinstitusjonens egne søknadsskjema. Studenten er selv ansvarlig for å søke seg til den utenlandske vertsinstusjonen, men Avdeling for utdanning kan bistå om nødvendig.

Kontrakt

Før avreise skal hver utreisende utvekslingsstudent undertegne en standardkontrakt med UiT som oppbevares i studentmappen. Kontrakten avklarer partenes rettigheter og plikter, herunder også ansvarsforholdet mellom universitetet og studenten, dersom uforutsette hendelser inntreffer under utvekslingsoppholdet. Kontrakten spesifiserer vilkårene for utveksling og forplikter studenten til bl.a.:

- å sørge for nødvendige vaksiner og forsikring
- å oppdatere informasjonen om ny studieadresse i utlandet på Studentweb straks etter ankomst til lærestedet.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

- å levere Avdeling for utdanning bekreftelse på at utvekslingsoppholdet er begynt i utlandet til. Bekreftelsen skal være mottatt ved UTA innen 2 uker etter ankomst til lærestedet.
- å informere umiddelbart UiT om alle endringer i det planlagte oppholdet, herunder avbrudd i studieoppholdet, studieoppholdets varighet, endringer av forhåndsgodkjente emner, lengre fravær fra lærestedet.
- å levere evaluering av oppholdet via skjema til den nasjonale database for studentrapporter av norske utvekslingsstudenter i utlandet (innen fristene: **15. desember** for høstsemesteret og **15. juni** for 1 år eller vårsemesteret).

Registrering i FS

Fakultetskoordinatorer er ansvarlig for å legge inn alle utreisende studenter i FS-utvekslingsmodulen og følge opp deres utvekslingsstatus – skifte den fra *aktiv* til *fullført* etter oppholdet el. til *avbrudd* i tilfelle studenten kommer tilbake før delstudiet i utlandet er fullført. På denne måten rapporteres kun utvekslingsstudenter som har fullført minimum 3 måneder delstudium i utlandet til DBH. I tillegg skal alle studenter informeres om at karakterutskrift fra utlandet må leveres til fakultetet for endelig godkjenning/innpassing av utvekslingsoppholdet.

Hovedtrekk i utvekslingsrutiner – innreisende studenter

Studenter som søker seg til Universitetet i Tromsø som utvekslingsstudenter må komme fra institusjoner UiT har avtale med. Utenlandske studenter som ønsker å komme til UiT på delstudieopphold utenom utvekslingsavtaler, er henvist til å søke opptak som *self-financing free-movers*.

Søknad og opptak

Avdeling for utdanning mottar og registrerer søknad og vurderer om de generelle opptakskravene for utvekslingsstudenter er oppfylt. Søknaden oversendes deretter det respektive fakultet som vurderer studieønsker og fagspesifikke opptakskrav. Dersom det av søknaden er uklart hvilke emner studenten ønsker å ta eller det er behov for å avklare andre forhold, kontakter fakultetet studenten og/eller avtalepartneren. Ved beslutning om opptak, sendes søknaden tilbake til Avdeling for utdanning som utsteder opptaksbrev til studenten og bekrefter opptaket overfor hjemmeinstitusjonen. Sammen med opptaksbrev følger *Student Contract, Information Package*, opplysninger om finansiering, visum, innkvartering og etter hvert *Preliminary Introductory Programme for International Students*. Alle søknadsdokumenter arkiveres i FS.

Mottak

Ved begynnelsen av hvert semester organiserer Avdeling for utdanning i samarbeid med SiTø et mottaksprogram for internasjonale studenter. Fakultetskonsulentene blir presentert under programmet og gir en omvisning på de respektive fakultetene.

Avslutning av utvekslingsoppholdet

Ved utvekslingsoppholdets avslutning skal Avdeling for utdanning utstede karakterutskrifter på engelsk som sendes til studenten og studentens hjemmeinstitusjon. I tillegg skal de utenlandske studentene evaluere studieoppholdet ved UiT. Avdeling for utdanning sender nettbasert evalueringsskjema etter hvert semester til alle kategorier internasjonale studenter.

Alle utvekslingsopphold ved UiT skal registreres i utvekslingsmodulen i FS. Innkommende utvekslingsstudenter registreres av Avdeling for utdanning.

Tidsfrister for utveksling

Tidsfrister	Beskrivelse
1. februar	Frist for innreisende studenter for oppmelding til eksamen og endring av kurs for vårsemesteret /Changes to Learning Agreement
15. februar	Søknad om utveksling for utreisende for påfølgende høstsemester. Søknad om utveksling gjennom N2N for neste akademiske år.
1. april	Frist for publisering av engelskspråklige emner for neste studieår*
1. mai	Søknad om utveksling til UiT for innreisende studenter for påfølgende semester
25. mai	Frist for fakultetskoordinator for tilbakemelding til UTA om opptak av innreisende studenter
1. juli	Frist for registrering i FS av utreisende utvekslingsstudenter
1. september	Frist for innreisende studenter for oppmelding til eksamen og endring av kurs for høstsemesteret /Changes to Learning Agreement
15. september	Søknad om utveksling for utreisende for påfølgende vårsemester.
1. oktober	Søknad om utveksling til UiT for innreisende studenter for påfølgende semester

* iverksettes fra høsten 2012

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Skjemaer for utveksling

Utreisende studenter:

- [Exchange Student Application Form](#)
- [Learning Agreement](#)
- [Changes to Learning Agreement](#)
- [North2North Application Form](#)
- [Vedlegg til søknad om støtte til delstudier i utlandet \(D-skjema\)](#)

Innreisende studenter:

- [Exchange Student Application Form](#)
- [Learning Agreement](#)
- [Changes to Learning Agreement](#)
- [North2North Application Form](#)

Klagebehandling

Det forvaltningsorgan som har truffet et vedtak, skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig. I denne underretningen skal det blant annet opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere framgangsmåte ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker § 27 første og tredje ledd.

Som hovedregel skal klagesaker behandles etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring. For enkelte typer klagesaker finnes det imidlertid mer spesielle regler i lov om universiteter og høyskoler §§ 5-2 og 5-3. Klagesaksbehandlingen er nærmere beskrevet i kapittel 14.

Lenker

- [Senter for internasjonalisering av høyere utdanning](#)
- [Centre for International Mobility](#)
- [Nordplus](#)
- [Oversikt over Nordplusnettverk fra 2010](#)
- [NORDLYS](#)
- [North2North](#)
- [Barentsplus](#)
- [Nordområdestipendordningen](#) (SIU)
- [Erasmus](#) (SIU)
- [Studentrapporter av norske utvekslingsstudenter i utlandet](#)
- [Statens lånekasse for utdanning](#)